

Дослідження ролі окремих видів кредитування для фармацевтичних підприємств

Толочко В.М., Музика Т.Ф.

Кафедра управління та економіки фармації

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету,

м. Харків, Україна

uef-ipksf@ukrfa.kharkov.ua

Кредит є важливою економічною категорією, яка стимулює реалізацію товарів і прибутковість підприємств.

У сучасних умовах, коли через нестабільність економічного стану держави спостерігається зниження кількості власних обігових коштів у підприємств, є нагальна потреба отримання товарів з відстрочкою платежів, пошуку ефективних видів кредитування у всіх суб'єктів господарської діяльності зокрема й фармацевтичних підприємств [4].

Тому нами проведені дослідження видів використання кредитування фармацевтичними підприємствами, деякі з них будуть освітлені в даній публікації.

Отже для забезпечення безперервного процесу реалізації лікарських засобів (ЛЗ), виробів медичного призначення (ВМП) тощо на сьогодні широко використовується комерційний кредит, як зв'язуюча ланка між роздрібним та оптовим сегментом фармацевтичних підприємств [1,5].

Комерційний кредит – це товарна форма кредиту, яка передбачає відносини між кредитором та позичальником з одержання товарів чи послуг з відстрочкою платежу.

На сьогодні держава не регулює правила користуванням такого кредиту, тому усі питання взаємовідносин кредитора і отримувача кредиту зазначаються в двосторонніх угодах. Тобто контрагенти несуть відповідальність за термін, якість виконання договірних умов тощо. Фактично в більшості випадків за рахунок використання такого виду кредитування на полицях аптечних закладах забезпечується безперервний запас з ЛЗ і ВМП [1-5].

Одним з різновидів комерційного кредиту є консигнація (англ. "consign", "передати" стосовно товарів, вантажів) – форма комісійного продажу товару, при якій його власник (консигнант) передає комісіонеру (консигнаторові) товар для реалізації зі складу комісіонера. При цьому товар, що надійшов на склад комісіонера, залишається власністю консигнанта до моменту його реалізації.

Встановлено, що в фармацевтичній галузі така форма кредитування застосовується найчастіше у випадках промоції нових ЛЗ на території України чи надто дорогих, але важливих для лікування хворих людей.

Наступним поширеним видом кредитування серед фармацевтичних підприємств за нашими дослідженнями є банківський кредит, де однією з сторін кредитної угоди є банк. Зокрема найбільш затребуваним є контокорентний кредит, насамперед через те, що така форма банківського кредиту є універсальною і дозволяє виконувати, як активні, так і пасивні операції, крім цього така форма дозволяє допускати овердрафт [1-5].

Овердрафт – (англ. overdraft- перевищення) – форма короткострокового кредиту в межах встановленого банком ліміту, що дозволяє здійснювати розрахунки, коли у клієнта на поточному рахунку недостатньо коштів. Банк списує кошти з рахунку клієнта в повному обсязі, тобто автоматично надає клієнту кредит на суму, що перевищує залишок коштів. Єдиною умовою для користування даною формою кредитування є досвід надійних партнерських відносин.

Проведений нами аналіз свідчить про те, що даною формою кредитування користуються як роздрібні, так і оптові фармацевтичні підприємства й навіть їх співробітники. Це є доцільним тому, що специфіка їх діяльності часто примушує здійснювати закупівлю ЛЗ позапланово або й екстрено незалежно від наявності коштів, тому овердрафт дозволяє вирішувати цю проблему негайно.

Однак не можна не відмітити, що існуючі високі відсоткові ставки банківського кредитування часто знижують попит на них, хоча необхідність фармацевтичних підприємств в них є важливою для економічної діяльності. До того ж спеціальних умов для кредитування фармацевтичних підприємств, як закладів охорони здоров'я, в Україні не передбачено.

Таким чином, проведені дослідження показують, що кредитування фармацевтичних підприємств є важливою складовою економічної діяльності зокрема стимулом їх прибутковості та безперервного забезпечення населення ЛЗ. Але відсутність пільг стримує їх участь в кредитуванні, тому є реальна необхідність на законодавчому рівні планувати вирішення таких проблем.

Література:

1. Господарський кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 18-21. – С. 144.
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III від 07.12.2000 р. із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5-6. – С. 30.
3. Закон України «Про Національний банк України» № 679-XIV від 20.05.1999 р. із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 29. – С. 238.
4. Михайловська І. М. Гроші та кредит : навч. посіб. – Львів– Новий світ 2000, 2008. – 310 с.
5. Цивільний кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – С. 356.